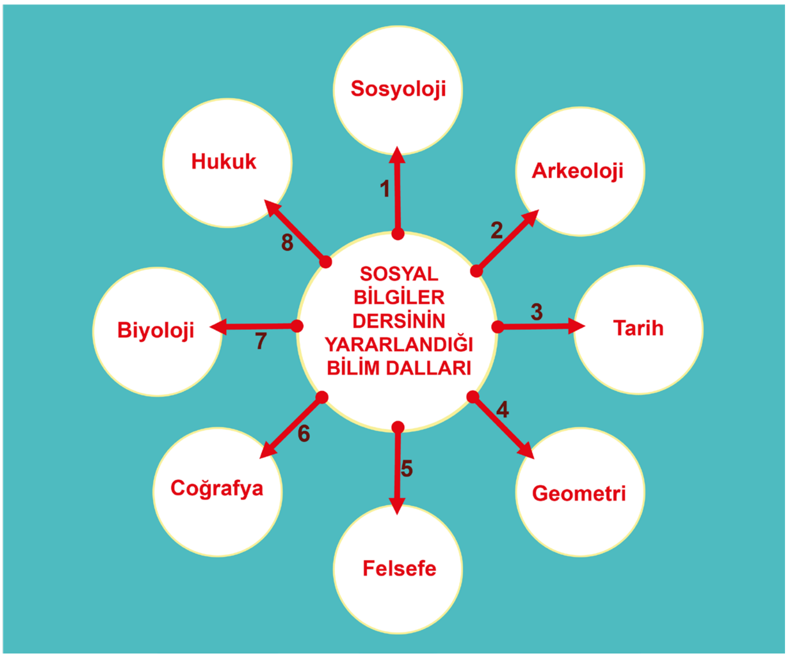
5.SINIF 1. ÜNİTE ÇALIŞMA FASİKÜLÜ

SOSYAL BİLGİLER

Bu kitapçık İZMİR Ölçme Değerlendirme Merkezi tarafından hazırlanmıştır.

1. Aşağıdaki kavram haritasında Sosyal Bilgiler dersinin yararlandığı bilim dalları gösterilirken hata yapılmıştır. **Kavram haritasının doğru olabilmesi için kaç numaralı oklarla gösterilen bilim dalları silinmelidir? Sorunun doğru cevabını aşağıdaki noktalı yere yazınız.**

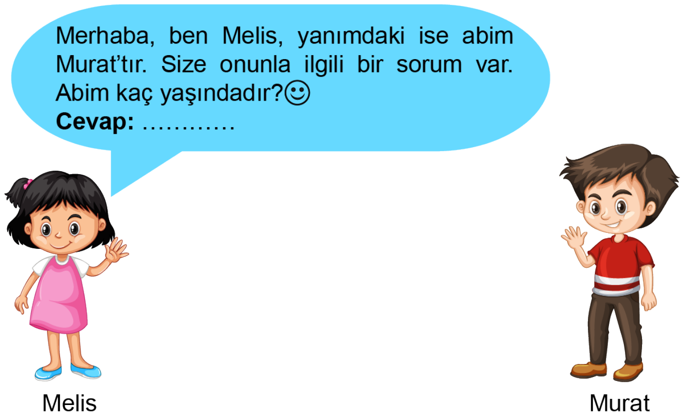

....

2. **Aşağıdaki kavram haritasında etkin vatandaşa ait özelliklere örnekler verilmiştir. Kavram haritasındaki dairelerin içine örnek doğru ise ✓ işaretini, yanlış ise ✗ işaretini çiziniz.**

3.

Melis'in sorusunu doğru cevaplamak için aşağıdaki kavram haritasındaki Sosyal Bilgiler ders konularıyla ilgili verilen örneklerden yanlış olanlara ait rakamları küçükten büyüğe olacak şekilde yan yana yazarak abisinin yaşını bulabilirsin.

Melis'in sorduğu sorunun cevabını konuşma balonundaki noktalı yere yazınız.

4. Aşağıda Sosyal Bilgiler dersinde öğrenilenlerle ilgili verilen bilgiler doğru ise yay ayraç içine "D", yanlış ise "Y" yazınız.

Öğrendiklerimiz	**D/Y**
İyi resim yapmak	
Haklarımıza sahip çıkmak	
Organlarımızın yeri	
Seçimlerde oy kullanma hakkını yerine getirmenin önemi	
Millî tarihimiz	

5. **Aşağıdaki cümlelerde noktalı yerlere doğru sözcükleri yazınız.**

1. Bilinçli bir vatandaş geçmişten günümüze aktarılan ve milletine ait geleneksel halk oyunu, türküler, masallar, yemekler ve tekerlemeler gibi …………………… varlıklarına sahip çıkar.

2. Sosyal Bilgiler dersinde ülkemize ait şelaleler, göller, akarsular, vadiler ve dağlar gibi …………………… güzellikleri öğreniriz.

3. Bir ulusun geçmişi hakkındaki bilgileri öğrenmek için Sosyal Bilgiler dersi içerisinde yer alan …………………… bilimine ait konuları öğrenmemiz gerekir.

4. Etkin bir vatandaş toplumsal yaşamda devlet tarafından belirlenen ve uyulmadığında ceza verilen ………………………………… uyar.

5. Bilinçli bir vatandaş bir kuruma iletmek istediği şikayet ve taleplerini …………………… yazarak bildirebilir.

6. **Aşağıdaki "A" sütununda Sosyal Bilgiler dersinde öğrenilen konulara ilişkin içerikler, "B" sütununda ise ilişkili olduğu kavramlar karışık bir şekilde verilmiştir. Sosyal Bilgiler dersinde öğrenilen konulara ilişkin A sütunundaki içeriklerin solundaki paranteze, "B" sütunundaki kavramlardan uygun olana ait harfi yazınız. Her bir harf bir kez kullanılacaktır.**

	A	B
( )	Ülkemizde seçimlerin önemini öğreniriz.	**A.** Hukuk
( )	Geçmişten günümüze ulaşan geleneklerimiz, örf ve adetlerimizi öğreniriz.	**B.** Demokrasi
( )	Ülkemizde yapılan tarım, hayvancılık, sanayi, ticaret gibi faaliyetler hakkında bilgi ediniriz.	**C.** Atatürkçülük
( )	Bir sorunla karşılaştığımızda sorunu kanunlara uygun çözmemiz gerektiğini öğreniriz.	**D.** Ekonomi
( )	Ülkemizin kurtuluşu için Gazi Mustafa Kemal'in ve silah arkadaşlarının neler yaptığını öğreniriz.	**E.** Kültür

Ayşe ailesiyle birlikte bir apartman dairesinde yaşamaktadır. Akşam saatlerinde üst kat komşularında başlayan eğlence gece yarısını geçmesine rağmen devam etmiş, yüksek sesle çalınan müzik ve gülüşmelerden apartmanda yaşayanlar rahatsız olmuştur. Ayşe'nin babası komşularını uyarmasına rağmen sorun devam etmiş ve bu durum aile bireylerinin canını sıkmıştır.

Yukarıda verilen örnek olaydan hareketle 7 ve 8. soruları cevaplayınız. Doğru cevapları boş bırakılan yerlere yazınız.

7. Günlük yaşamda özgürlüklerimiz vardır. Müzik dinlemek ve eğlenmek de özgürlüklerimiz arasındadır. Yukarıdaki örnek olayda bu özgürlüklerin yanlış kullanımı anlatılmıştır. Burada özgürlüklerin kullanımında yapılan yanlış nedir?

....

....

....

8. Ayşe, yaşanan sorunu kanunlara uygun olarak çözebilmesi için babasına nasıl bir öneride bulunmalıdır?

....

....

....

9. Demokrasiye sahip çıkmak için bir vatandaş olarak sorumluluklarımız nelerdir?

....

....

....

10. Burak yaz tatilinde ailesi ile birlikte Bodrum'a gitmişti. Tatili yapacakları otel deniz kenarında ve plajı da çok temiz görünüyordu. Burada tatil yapacakları için çok seviniyorlardı. Ancak otele girdiklerinde kendilerine ayrılan odanın temiz olmadığını gördüler. Annesi çok sıcak olduğu için klimayı açmak istedi ancak o da bozuktu. Burak otelde kalmak istemedi. Babası parayı ödediklerini ve kalmak zorunda olduklarını söyledi. Burak bunun yanlış olduğunu tüketici haklarını Sosyal Bilgiler dersinden öğrendiğini ve bir çözüm bulunabileceğini söyledi.

Yukarıdaki metne göre Burak, Sosyal Bilgiler dersinde öğrendiği tüketici hakkı kavramına uygun olarak babasına nasıl bir çözüm önerebilir?

11. Aşağıda yer alan gazete haberinde Elazığ'da meydana gelen depremin ardından yurdun dört bir yanında yardım kampanyalarının düzenlendiği anlatılıyor. Bu yardımlar sayesinde arama kurtarma çalışmaları sonrası sağ kalan insanlara sağlık, çadır, giyecek ve gıda yardımları yapılıyor. Bu yardımları resmî kurumlar, sivil toplum kuruluşları ve gönüllü kişiler organize ediyor.

Depremzedeler için yardım kampanyaları sürüyor

Elazığ'da meydana gelen 6,8 büyüklüğündeki depremin ardından yurdun dört yanında yardım kampanyaları sürüyor.

Basından | 25.01.2020

Fotoğraf: Sercan Küçükşahin / AA

Yukarıdaki gazete haberinden yararlanarak kişilerin hangi davranışları etkin bir vatandaş olduklarını gösterir? Cevabınızı açıklayarak yazınız.

12. Etkin vatandaşın özelliklerine uygun iki örnek davranış yazınız.

....
....
....

13. Ortaokulda ülkemizin yeryüzü şekillerinin öğretildiği dersin ismi nedir?

....

14. Devletin kamu hizmetlerine harcanmak için hükûmetin, yerel yönetimlerin yasalara göre doğrudan doğruya veya bazı malların fiyatlarının üstüne koyarak dolaylı yoldan herkesten topladığı paraya ne denir?

....

15. Milli bilince sahip bir vatandaş ülkesinin bağımsızlık sembollerine sahip çıkar. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları için bunlardan biri ay yıldızlı kırmızı zemin üzerine çizilmiş bağımsızlık sembolüdür. Özelliği verilen bağımsızlık sembolümüzün ismi nedir?

....

16. Aşağıda verilen bilgiler doğru ise yay ayraç içine “D”, yanlış ise “Y” yazınız.

İfade	D/Y
Yaşadığım bir olay sadece beni ilgilendirir.	( )
Bir olayın sadece bir nedeni vardır.	( )
Bir olayın birden fazla etkilediği kişiler vardır.	( )
Bir olayın birden fazla sonucu olabilir.	( )
İnsanlar bir olaydan farklı şekilde etkilenebilirler.	( )

17. Aşağıdaki cümlelerde noktalı yerlere doğru sözcüğü veya sözcükleri yazınız.

1. Ortaya çıkan iş, hal ve duruma ………………………………….. denir.
2. Meydana gelen bir durumun birden fazla nedeni ve sonucu olmasına ………………………………….. denir.
3. Meydana gelen bir olayın hem olumlu hem de ………………………………….. sonucu olabilir.

18. Aşağıda metni okuyarak, soruların önündeki yay ayraç içine, verilen cevaplara ait numaraları yazınız.

Beşinci sınıfa başladığım yılın aralık ayıydı… Kışın gelişiyle soğuklar başlamış, ilk kar yağıyordu. Beş arkadaş öğretmenimizin verdiği ödev için arkadaşımız Elif'in evinde toplandık. Kar yağışının dindiği bir sırada dışarı çıkıp kar topu oynamak istedik. Dışarı çıkar çıkmaz kapının önündeki buzda kayıp düştüm. Elif'in annesi beni hastaneye götürüp, annemi aradı. Annem de hastaneye geldi. Doktor bileğimin burkulduğunu söyleyerek ilaç sürüp sardı. Sargılı ayağımla bir hafta yere basmamam gerektiğini söyledi. Bir hafta okula gidemediğim için hep birlikte hazırlamamız gereken ödevi arkadaşlarım tamamlayıp bensiz sunmak zorunda kaldı.

Cevap	Soru
1. Kar yağışı, kar topu oynamak istememiz, kapının önündeki buzlanma	( ) Olayın nedenleri nelerdir?
2. Ayağımın burkulması, yürümede zorlanma, bir hafta okula gidememem, sunumu arkadaşlarımın hazırlaması, ailemin endişelenmesi	( ) Olaydan kimler etkilenmiştir?
3. Arkadaşımın annesi, ailem, arkadaşlarım, hastanedeki doktor	( ) Olayın insanlar üzerinde etkileri nelerdir?
4. Arkadaşlarımın ve arkadaşımın annesinin telaşlanması, hemen hastaneye götürüp annemi araması, gruptaki sorumluluğumu yerine getirememem	( ) Olayın sonuçları nelerdir?

19.

Su Kirliliği

Su kirliliği, zararlı maddelerin, suyun niteliğini bozacak şekilde suya karışmasıdır. Konutlar, fabrikalar, termik santraller, gübreler, kimyasal mücadele ilaçları, tarımsal sanayi atık suları, nükleer santrallerden çıkan sıcak sular ve toprak erozyonu su kirliliğine neden olur. Bunların hepsi doğrudan doğruya veya dolaylı olarak canlı ve cansız varlıklara zarar verir. Bütün canlıların ihtiyaçlarını karşılayacak sular dikkat edilmediği ve önlemler alınmadığı sürece, susuzluk kaçınılmazdır. Susuzluğu önleyebilmek için bazı önlemler alınmalı, yeni projeler üretilmeli ve yatırımlar yapılmalıdır.

Metne göre su kirliliğinin çok boyutluluğunu hangi soruları sorarak inceleyebiliriz?

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....

20. Aşağıda doğada meydana gelen bir olayın fotoğrafı verilmiştir.

Fotoğrafta görülen olayı çok boyutlu inceleyebilmek için aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. **Fotoğrafta meydana gelen doğa olayı nedir?**

....

2. **Olaydan kimler etkilenmiştir?**

....

3. **Olayın nedenleri nelerdir?**

....

Yukarıda doğada meydana gelen bir olayın fotoğrafı verilmiştir. Fotoğrafı inceleyerek 21 ve 22. soruları cevaplayınız.

21. Fotoğrafta meydana gelen olayın neden ve sonuçları ile ilgili aşağıdaki kavram haritasındaki boşluklara uygun kelimeleri yazınız.

Meydana gelen olay	Olayın sebebi	Olayın etkilenenleri	Olayın sonuçları
↓	↓	↓	↓
…………………………	Sıcaklıkla kurumuş dalların tutuşması ya da ………………………… dikkatsiz davranmasıdır.	…………………………, insanlar …………………………......	Oksijen azalır. …………………...yok olur. Canlılar………… görür.

22. Fotoğrafta yer alan olayın birden fazla nedeninin, sonucunun ve etkilenenin olması bize neyi ifade eder?

…………………………………………………………………

23. **Birey ve toplum arasındaki farkları yazınız.**

24. Bireyler toplumsal bir varlık olarak bir arada yaşarken sahip oldukları birtakım sorumluluklar vardır.
Bireylerin sahip oldukları sorumlulukları yerine getirmemeleri durumunda toplumda nasıl sorunlar ortaya çıkabilir? Açıklayınız.

25. **Bir oyun grubunun sürekliliğini koruyabilmesi için grup üyelerinin nelere dikkat etmesi gerekir? Açıklayınız.**

26. Aile içinde çocukların büyüklerine karşı sorumlulukları nelerdir? Bu sorumlulukların yerine getirilmesi niçin gereklidir?

27. Grup ile kurum arasındaki farkları yazınız.

28. Kişilerin yaşadıkları toplumun sosyalleşmiş bir üyesi olabilmesi için nelere dikkat etmesi gerekir?

29. Aşağıdaki cümlelerde noktalı yerlere doğru sözcüğü veya sözcükleri yazınız.

1. Devlet tarafından halkın ihtiyaçlarını karşılamak için oluşturulan kurumlara ……………….. denir.

2. Toplumu oluşturan insanların her birine ……………….. denir.

3. Ortak bir amaç için bir araya gelen insan topluluğuna……………….. denir.

4. Kişilerin başkalarının hayatlarına müdahale etmeden kendi yaşamlarıyla ile ilgili kazanımlarına……………….. denir.

5. Kişilerin kendi davranışlarından dolayı ortaya çıkan olayların sonuçlarına……………….. denir.

30. Aşağıdaki tabloda bazı durumlar verilmiştir.
Verilenlerin hak ya da görev ve sorumluluk olma durumunu belirleyerek işaretleyiniz.

Durum	Hak	Görev ve Sorumluluk
Ders esnasında konuşmamak		
Ev ödevlerini yapmak		
Dilekçe yazmak		
Askere gitmek		
Oyun oynamak		
Vergi vermek		
Okul eşyalarına zarar vermemek		
Çevreyi temiz tutmak		
Hastalandığımızda doktora gitmek		
İstediğimiz yere seyahat edebilmek		

31. Aşağıda verilen olayları inceleyerek cevaplarınızı noktalı yerlere yazınız.

Ders dinlerken canı çok sıkılan Ali elindeki kalem ile okul sırasını karalıyor. Öğretmeni Zeynep Hanım bu durumu fark edince, sıra arkadaşı Olgun'a Ali'nin hangi sorumluluklarını yerine getirmediğini soruyor. Ali hangi sorumluluklarını yerine getirmemiştir? ....
Ülkemizde 20 yaşındaki sağlıklı her Türk erkeğinin ülkesi için gerçekleştirmesi gereken görevi nedir? ....

32. Aşağıdaki "A" sütununda görev ve sorumlulukları gösteren durumlar, "B" sütununda ise durumların sorumlu olduğu kurumlar verilmiştir. Görev ve sorumlulukları gösteren durumların solundaki paranteze, "B" sütunundaki sorumlu olduğu kurumlardan uygun olana ait harfi yazınız. Her bir harf birden fazla kullanılabilir ya da hiç kullanılmayabilir.

	A SÜTUNU	B SÜTUNU
( )	Derse zamanında gelmek	A. Aile
( )	Ödevleri yapmak	B. Okul
( )	Vergi vermek	C. Devlet
( )	Seçimlerde oy kullanmak	D. Emniyet
( )	Annemize yardım etmek	
( )	Askere gitmek	

33. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 20 Kasım 1989 tarihinde Çocuk Hakları Sözleşmesi kabul edilmiştir.
Taraf devletlerin Çocuk Hakları Sözleşmesini uygulanmaya koymasıyla çocukların toplum içindeki yaşamında meydana gelen değişiklikler nelerdir?

34. **Hak ve sorumluluk kavramlarını tanımlayarak sorumlulukları yerine getirmenin önemini açıklayınız.**

35. **Aşağıdaki "A" sütununda çocuk haklarının ihlal edildiği çeşitli durumlar, "B" sütununda ise çocuk hakları karışık olarak verilmiştir. Çocuk haklarının ihlal edildiği durumların solundaki paranteze, "B" sütunundaki haklardan ihlal edilene ait harfi yazınız. Her bir harf bir kez kullanılacaktır.**

	A SÜTUNU	B SÜTUNU
( )	On binlerce bebeğe aileleri aşı yaptırmıyor.	**A.** Barınma
( )	Dünya genelinde milyonlarca çocuk sokaklarda yaşıyor.	**B.** Beslenme
( )	UNİCEF verilerine göre ilköğretim çağındaki 50 milyondan fazla çocuk okula gitmiyor.	**C.** Sağlık
( )	Dünyada her 15 saniyede 1 çocuk yeterli gıda alamadığı için çeşitli hastalıklarla karşı karşıya kalıyor.	**D.** Eğitim

Ege annesiyle birlikte “Haklarımı Öğreniyorum” konulu bir etkinliğe katılıyor. Bu etkinlikle ilgili kurallar önceden yazılı olarak öğrencilere bildiriliyor. Kurallara göre ailelerin etkinlik alanına girdiğinde yol kenarlarına asılan numaralandırılmış afişleri toplaması gerekiyor. Ege yol boyunca ara ara annesini durdurup yol kenarından topladığı afişleri arabanın bagajına koyuyor.

1) 15 yaşına kadar herkes çocuktur ve hakları vardır.

2) Çocukların oyun oynama hakkı vardır.

3) Çocukların iş yerlerinde grev hakları bulunmaktadır.

4) Çocuklar savaşlardan korunmalıdır.

5) Irkı, dili, cinsiyeti, dini ne olursa olsun tüm çocuklar eşittir.

6) Her çocuğun mümkün oldukça ana-babası tarafından bakılma hakkı vardır.

Yukarıda verilenlerden yararlanarak 36 ve 37. soruları cevaplayınız. Cevaplarınızı soruların alt kısmındaki noktalı yerlere yazınız.

36. Ege’nin etkinliği doğru tamamlayabilmesi için yol bitiminde kaç numaralı afişlerin bagajda olması gerekir?

....

37. Arabanın bagajında olmaması gereken afişler var ise bu durumun nedenlerini açıklayınız.

....

....

....

38. Çocuk hakları konusunda verilen bilgiler doğru ise yay ayraç içine "D", yanlış ise "Y" yazınız.

1	Çocuk haklarının korunması amacı ile kurulmuş uluslararası kuruluş UNICEF'tir.	( )
2	18 yaşına kadar düşünce, kanaat ve ifade özgürlüğü yoktur.	( )
3	Sağlık sorunu olan çocuklara eğitim hakkı verilmez.	( )
4	Çocukların özel hayatlarına saygı duyulmalıdır.	( )
5	Vatandaşlık hakkı çocuğun isteğine göre verilir.	( )
6	Ailede şiddet gören çocuklar devlet korumasına alınır.	( )

39. Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 6. Maddesinde "Taraf devletler, her çocuğun temel yaşama hakkına sahip olduğunu kabul ederler ve çocuğun hayatta kalması ve gelişmesi için mümkün olan azami çabayı gösterirler." ifadeleri yer alır. Yaşama hakkı tüm diğer hak ve özgürlüklerin temelini oluşturur. Devletler çocuğun hayatta kalmasını ve gelişmesini güvence altına almakla yükümlüdürler. Gelişme hakkı çocuğun bedensel, zihinsel, ruhsal, ahlaki, psikolojik ve toplumsal gelişimini ifade eder.

Aşağıdaki tabloda çocuk hakları ile ilgili yapılan çalışmalardan bazıları verilmiştir. Çocuklarla ilgili yapılan çalışmaların "Yaşama Hakkı" ya da "Gelişme Hakkı" kapsamında olup olmadığına karar vererek işaretlemelerinizi yapınız.

YAŞAMA HAKKI	ÇOCUK HAKLARIYLA İLGİLİ YAPILAN ÇALIŞMALAR	GELİŞME HAKKI
	Temiz içme suyu sağlama	
	Okullar açma	
	Sanatsal yeteneklerini destekleme	
	Ücretsiz sağlık hizmeti verme	
	Yeterli gıda almalarını sağlama	
	Sportif faaliyetleri için tesisler açma	
	Tehlikeli çevreden uzak tutma	

40. Aşağıdaki soruların doğru cevaplarını soruların alt kısmında yer alan noktalı yerlere yazınız.

1) Birleşmiş Milletler tarafından hazırlanan çocuk haklarının yazıldığı uluslararası belgenin adı nedir? ....
2) Birleşmiş Milletler tarafından çocuklara yardım için kurulan uluslararası kuruluşun adı nedir? ....
3) Çocukların fikirlerini ve isteklerini özgürce söyleyebilmelerini güvence altına alan hakkın adı nedir? ....
4) Dişi ağrıyan çocuğun diş hekimine götürülmemesi Çocuk Hakları Sözleşmesi'nde yer alan hangi hakkın ihlaline neden olur. ....

41. Dünya üzerinde çocukların hayatı savaşlarla altüst oluyor. Çok sayıda çocuğun yaşamı tehlikeye giriyor. Milyonlarcası açlık yaşıyor, evini, barkını bırakmak ve hatta aileleriyle birlikte başka ülkelere sığınmak zorunda kalıyor.

Yukarıda verilen metne göre savaşlar nedeniyle ihlal edilen çocuk haklarını aşağıdaki boşluğa yazınız.

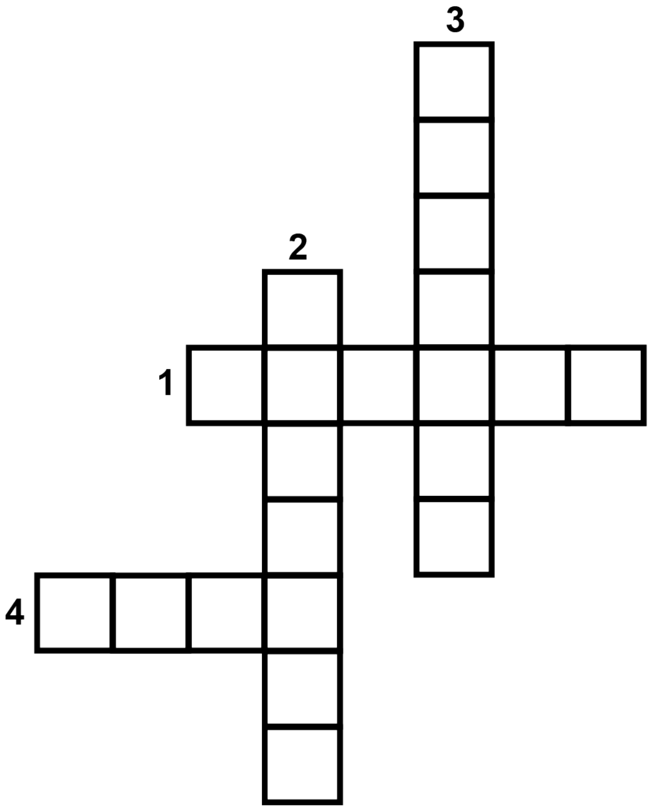
....
....
....

42. Türkiye'de, sağlık problemleri nedeniyle hastanede yatarak tedavi gören çocuklar için hastane sınıfları açılmaktadır. Hastane sınıfına gidemeyecek durumda olan çocuklara ise öğretmenler bireysel ders vermektedir.

Yukarıda verilen uygulamayla çocukların hangi hakları güvence altına alınmıştır? Bu uygulamanın amacı nedir? Cevabınızı aşağıdaki boşluğa yazınız.

....
....
....

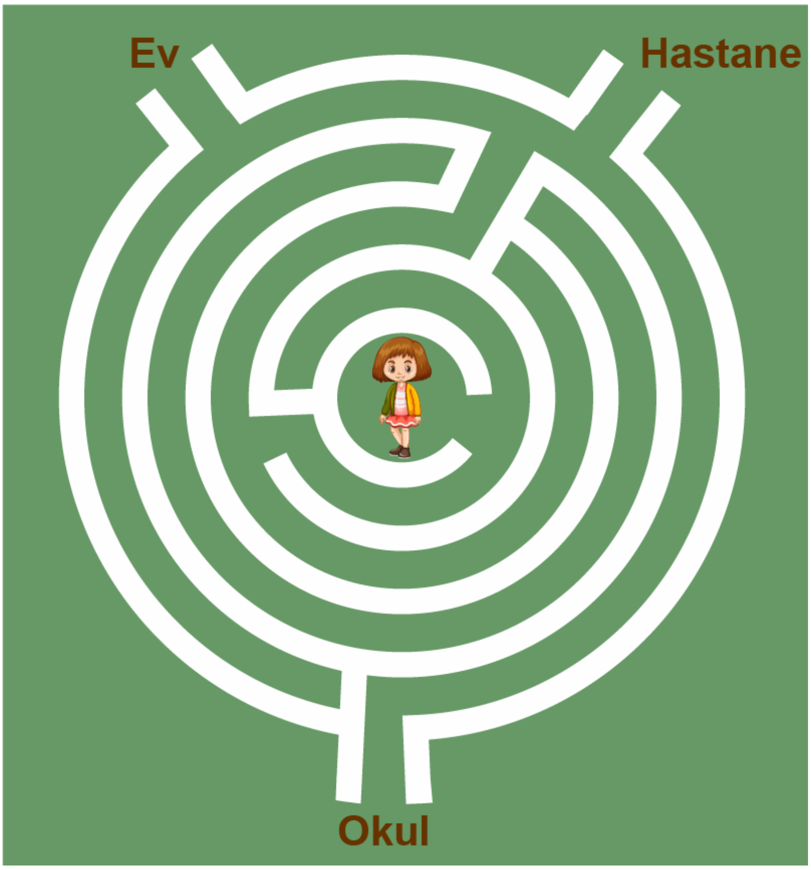
43. Çocuk hakları konusuyla ilgili aşağıdaki soruların doğru cevaplarını bulmacaya yazınız.

1. Hastalıklardan korunma ve hastalandığında tedavi olabilme hakkına ne denir?
2. Temel ihtiyaçlarını karşılayabileceği güvenli bir yerde kalma hakkına ne denir?
3. Irkı, dili, dini ne olursa olsun tüm çocukların aynı haklara sahip olmasına ne denir?
4. Çocukluğu doyasıya yaşamayı sağlayan ve çocuklara özgü haklara ne denir?

44. Çocuk Hakları Sözleşmesini imzalayan ülkelerden biri olan Türkiye'de çocuk haklarının korunmasıyla ilgili yapılan çalışmalardan iki örnek veriniz. Cevabınızı aşağıdaki boşluğa yazınız.

45. 5.sınıf öğretmeni okul bahçesine bir labirent bulmaca çizerek Ece'yi bulmacanın merkezine yerleştiriyor. Açık olan yolları takip ederek eğitim hakkını kullanmasını sağlayan yere ulaşmasını istiyor.
Ece'nin izlemesi gereken yolu çiziniz.

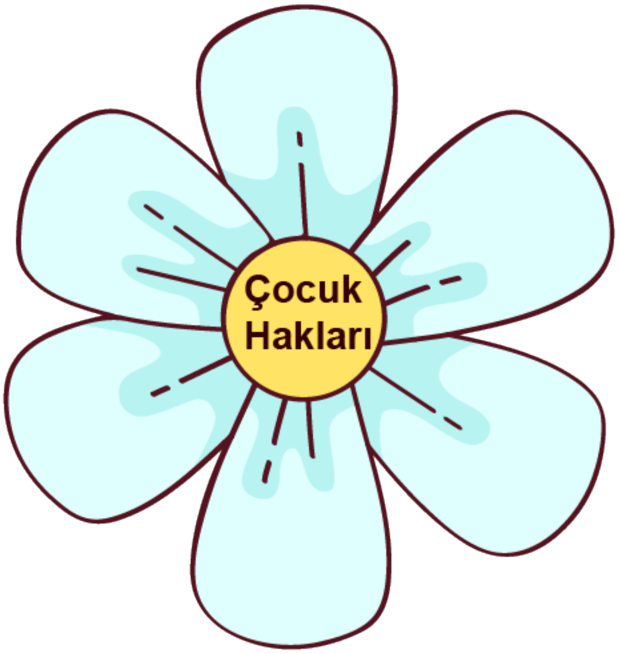
46. Aşağıdaki cümlelerde noktalı yerlere doğru sözcüğü veya sözcükleri yazınız.

1. Okullarda öğrencilere göz taraması yapılması çocukların ………………………………….. hakkı kapsamındadır.
2. Tüm dünya çocuklarına yardım etmek amacıyla uluslararası bir kuruluş olan ………………………………….. kurulmuştur.
3. Çocuk hakları arasında en temel hak ………………………………….. hakkıdır.
4. Çocuk Hakları Sözleşmesini ………………………………….. hazırlamıştır.
5. ………………………………….. hakkının kullanılması için okullar açılmıştır.

47. Beşinci sınıf öğrencisi Ayşe, öğretmeninin çocuk haklarıyla ilgili verdiği ödev için aşağıdaki afişi hazırlıyor. Öğretmen Ayşe'nin yaptığı ödevi beğeniyor ancak afişte çocuk haklarına uygun olmayan, yetişkinlere ait hakların da yer aldığını söyleyerek hatasını düzeltmesini istiyor.

Ayşe'nin hazırladığı afişi çocuk haklarına uygun olacak şekilde hataları düzelterek çiçeğin yapraklarına yazınız.

Aşağıdaki çoktan seçmeli soruları cevaplayınız.

48. Esra Öğretmen derste doğal sayılarla işlem konusunu anlatıyor. Derste söz alan öğrencilerden biri: "Öğretmenim doğal güzelliklerimiz de bu konu içinde yer alıyor mu?" diye bir soru soruyor. Esra Öğretmen: "Hayır o başka bir derse ait bir konu ve benim dersimde yer almıyor." şeklinde cevap veriyor.

Buna göre Esra öğretmenin bahsettiği doğal güzelliklerimizin anlatıldığı ders aşağıdakilerden hangisidir?

A) Matematik

B) Fen Bilimleri

C) Sosyal Bilgiler

D) Bilişim Teknolojileri

49. Sosyal Bilgiler dersinde öğrendiğimiz birçok şey gerçek hayatta yerine getirmemiz gereken sorumlu ve bilinçli vatandaş özelliklerini içermektedir. Sorumlu bir vatandaş olarak toplumsal kurallara ve hukuk kurallarına uymamız gerekmektedir.

Buna göre aşağıdaki davranışlardan hangisi sorumlu ve bilinçli bir vatandaşın yerine getirmesi gereken davranışlardan biridir?

A) Alışveriş yaparken alışveriş fişini kasada bırakıp gitmek.

B) Tüketebileceğimizden fazla ürün satın almak.

C) Boş zamanlarında sivil toplum kuruluşlarının faaliyetlerine katılmak.

D) Ülkesine ait ürünler yerine her zaman yabancı ülke ürünlerini almayı tercih etmek.

50. Ayşe, Sosyal Bilgiler dersinde ülkemizin doğal kaynaklar bakımından zengin olduğunu öğreniyor. Öğretmeni Ali Bey, sahip olduğumuz doğal kaynaklardan biri olan madenlerimiz hakkında bilgiler vererek dünyada en fazla bor madeni kaynağına sahip olan ülke olduğumuzu söylüyor. Madenlerin ülkemize ekonomik olarak katkı sağladığını belirtiyor.

Ayşe'nin öğretmeni Ali Bey'den öğrendiği bilgilerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Bor madeninin ekonomik katkısı diğer madenlerden fazladır.

B) Öğretmen Sosyal Bilgiler dersi dışındaki konular hakkında da bilgi vermiştir.

C) Bor madeni sadece ülkemizden çıkarılmaktadır.

D) Doğal kaynaklar Sosyal Bilgiler dersinde öğrenilen konulardan biridir.

51. Mehmet bakkaldan satın aldığı sütü içmek istediğinde kötü bir koku geldiğini fark etmiş ve durumu annesine anlatmış. Annesi sütün bozuk olduğunu ve içmemesi gerektiğini söylemiş. Mehmet ise annesine sütün son kullanma tarihinin geçmediğini belirtmiştir.

Buna göre Mehmet aşağıdaki davranışlardan hangisini yaparsa bilinçli bir tüketici olduğunu gösterir?

A) Bakkaldan aldığı sütü içmeden hemen çöpe atarsa

B) Sütü aldığı yere alışveriş fişi ile geri götürüp parasını isterse

C) Sütün son kullanma tarihi geçmediği için iade etmekten vazgeçerse

D) Alışveriş yaptığı bakkal yerine başka bakkala giderek yeni bir süt daha alırsa

52. Can köylerindeki okulun bahçesinin çok büyük olmasına rağmen hiç ağaç olmadığını fark etmiştir. Bu durumu paylaştığında öğretmeni ona TEMA vakfından yardım isteyerek ağaçlandırma çalışması yapabileceklerini söylemiştir. Can ve öğretmeninin isteği doğrultusunda TEMA vakfı gönüllüleri ile okul bahçesi ağaçlandırma çalışmalarına başlamıştır.

Yukarıdaki metne göre Can'ın yaptıklarıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Etkin vatandaşlık davranışı göstermiştir.

B) Doğaya karşı sorumluluğunu yerine getirmiştir.

C) Çevreye karşı bilinçli davranmıştır.

D) Bireysel davranmıştır.

53. Bir olayın çok boyutluluğu incelenirken aşağıdaki soruların hangisi gerekli değildir?

A) Nedenleri nelerdir?

B) Sonuçları nelerdir?

C) Kimler etkilenmiştir?

D) Olay olumlu mudur?

54. Türkiye'de 1980'li yıllardan itibaren turizm hızlı bir gelişme gösterdi. Ege ve Akdeniz kıyılarında çok sayıda otel kuruldu, kafeler, eğlence mekanları, restoranlar açıldı. Turizmin gelişmesiyle birlikte portakal, mandalina, sebze gibi tarım ürünlerinin ekim alanı daraldı.

Bu durumdan aşağıdaki mesleklerin hangisi olumuz etkilenmiştir?

A) Garson B) Müzisyen C) Aşçı D) Çiftçi

55. Kişilerin kendi davranışlarının ya da kendi yetki alanına giren herhangi bir olayın sonuçlarını üstlenmesine **sorumluluk** denir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bir çocuğun sorumluluklarından birisi değildir?

A) Arkadaşlarına zarar vermemek

B) Okul kurallarına uymak

C) Arkadaşları ile oyun oynamak

D) Büyüklerine saygı göstermek

56. Aşağıdakilerden hangisi bir çocuğun ailesine karşı olan sorumluluklarından biri değildir?

A) Odasını düzenli tutmak

B) İstediği zaman eve gelmek

C) Ev işlerine yardımcı olmak

D) Büyüklerine karşı saygılı olmak

57. Üçüncü sınıfa giden Ayşe üç çocuklu bir ailenin en küçük çocuğudur. Ayşe, ailesinin sözünü dinler, ödevlerini zamanında yapar, okulunun voleybol takımında oynar ve aynı zamanda da temizlik kulübüne üyedir.

Tüm bu özelliklere sahip olan Ayşe ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Farklı roller üstlenmiştir.

B) Sorumlulukları vardır.

C) Aile büyüklerine saygılıdır.

D) Sadece tek bir gruba üyedir.

58. **Aşağıdakilerden hangisi bir öğrencinin okulda sahip olduğu haklardan değildir?**

A) Derslere istediği zaman girmek.

B) İyi bir eğitim almak.

C) Okulun fiziki şartlarından yararlanmak.

D) Tenefüslerde dinlenmek.

59. **Öğrenci:** Okul kurallarına uymak.
Doktor: Mahallenin güvenliğini sağlamak.
Anne ve Baba: Evin düzenini sağlamak.
Hâkim: Kanunlara uymayanları yargılamak gerekirse ceza vermek.

Yukarıdaki rol sorumluluk eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

A) Öğrenci B) Doktor C) Anne D) Hâkim

60. Aşağıda Çelik ailesinin bir resmi verilmiştir.

Çelik ailesindeki bireylerin rol ve sorumlulukları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Ailedeki tüm bireylerin vatandaşlık rolü bulunmaktadır.

B) Ayşe ve Mehmet'in Berk'e bakma sorumluluğu vardır.

C) Ayşe'nin ailede eş ve anne rolleri vardır.

D) Berk'in faturaları ödeme sorumluluğu vardır.

61. Mesude öğretmen öğrencilerinin grup kavramıyla ilgili bilgilerini test etmek amacıyla tahtada aşağıdaki tabloyu oluşturuyor. Öğrencilerinden grup özelliği taşıyan örneklerin sağındaki sütuna ✓ işaretini yerleştirmesini istiyor.

Bir sınıftaki öğrenciler	
Kulaklıkla müzik dinleyen adam	
Bahçede futbol maçı yapan gençler	
LÖSEV adına kampanya düzenleyen kişiler	
Vapurda bulunan yolcular	

Öğrencilerin tablodaki ifadelerin kaç tanesine " ✓ " işareti yerleştirmesi gerekir?

A) 2

B) 3

C) 4

D) 5

İzmir Ölçme Değerlendirme Merkezi

62. Hak ve sorumluluk kavramları birbirleriyle ilişkilidir. Hakkın olduğu yerde sorumluluk da vardır.

Aşağıdakilerden hangisi hak ile sorumluluk arasındaki ilişkiye örnek gösterilemez?

A) Seçme ve seçilme hakkı-oy kullanma

B) Sağlık hakkı-muayene sırası bekleme

C) Eğitim hakkı-okulu temizleme

D) Temiz bir çevrede yaşama hakkı-yerlere çöp atmama

63. Ali ve ailesi birlikte vakit geçirmeyi severler. her akşam Ali ödevlerini bitirdikten sonra anne ve babasıyla sohbet eder, yemeğin hazırlanmasına ve toplanmasına yardım eder.

Yukarıdaki metinde anlatılanlara göre Ali ve ailesi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Aile içinde sorumluluklar paylaşılmıştır.

B) Ailede iş bölümü yoktur.

C) Aile birlikte hareket edememektedir.

D) Ali üzerine düşen görevi yapmamaktadır.

64. Mustafa'nın aşağıdaki davranışlarından hangisi Sosyal Bilgiler dersinde öğrendiği millî bilinç ve vatan sevgisini gerçek hayatta uygulamaya dönüştürdüğüne kanıt olabilir?

A) Evde anne ve babasına ev işlerinde elinden geldiğince yardımcı olmaya çalışması

B) Maddi durumu iyi olmayan arkadaşları için bir yardım kampanyası yapması

C) Okulda gerçekleştirilen sosyal kulüp ve etkinliklere katılmada istekli olması

D) Kumbarasındaki parasının bir kısmını Mehmetçik Vakfına bağışlaması

65. Levent ailesiyle birlikte Efes Antik Kenti'ni gezmeye gidiyor. Antik kenti gezdikleri sırada elindeki kalemle tarihi bir sütunun üzerine yazı yazan bir kişiyi görüyor. Bunu hemen babasına söylediğinde babası da bilinçli bir vatandaşın yapması gereken şeyi yapacaklarını söylüyor.

Buna göre Levent ve ailesi aşağıdaki davranışlardan hangisini yaparlarsa bilinçli bir vatandaş gibi davranmış olurlar?

A) Ellerine bir mendil veya bez alıp yazıyı silmeye çalışırlarsa

B) Antik kentteki yetkililere sütunun üzerine yazı yazıldığına dair bilgi verirlerse

C) Bir kalem de kendileri alıp isimlerini başka bir sütuna yazarlarsa

D) Yazıyı yazan kişiyi görmezden gelip yollarına devam ederlerse

66. **I.** Olaylar birden çok kişiyi etkileyebilir.
II. Bir olayın en fazla etkileneni biz oluruz.
III. Olayların herkes için farklı sonuçları olabilir.
IV. Olayların birden fazla nedeni ve sonucu olabilir.

Verilen ifadelerden hangileri doğrudur?

A) I ve II B) II ve IV C) II ve III D) I, III ve IV

67. Tolga, öğretmeninin sorduğu aşağıdaki tüm sorulara hayır diye cevap vermiştir.

I. Aile içinde sorumluluklarımız var mıdır?
II. Okul eşyalarına zarar verebilir miyiz?
III. Derslere zamanında girmek zorunda mıyız?
IV. Çevremizi kirletebilir miyiz?

Sınavda her doğru cevap 1 puan olduğuna göre Tolga sınavdan kaç puan almıştır?

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

68. **I.** Çalışarak aile bütçesine katkıda bulunma,
II. Gerektiğinde devlet korumasına alınma,
III. Sağlık hizmetlerinden yararlanma.

Yukarıda verilenlerden hangileri Çocuk Hakları Sözleşmesine göre çocukların sahip olduğu haklar arasında yer alır?

A) I ve II B) Yalnız III C) II ve III D) I, II ve III

69. Çocuk Hakları Sözleşmesinin 16. maddesinin bir bölümü aşağıda verilmiştir.

"Hiçbir çocuğun özel yaşantısına, aile, konut ve iletişimine keyfi ya da haksız bir biçimde müdahale yapılamayacağı gibi, onur ve itibarına da haksız olarak saldırılamaz."

Aşağıdakilerden hangisi yukarıda verilen Çocuk Hakları Sözleşmesinin 16. maddesinin ihlal edildiği bir durumdur?

A) Öğrencilere EBA'dan çalışma gönderilmesi

B) Çocukların yanlışları ile alay edilmesi

C) Çocuğun internette paylaştığı şiirlerinin okunması

D) Bazı haberlerde çocukların yüzlerinin gösterilmemesi

70. **I.** Ücretsiz destekleme ve yetiştirme kursları açılması,
II. Okul girişlerine engelli rampası yapılması,
III. "Haydi Kızlar Okula" kampanyası düzenlenmesi

çalışmalarından hangisinin amacı çocuklara eğitimde fırsat eşitliğini sağlamaktır?

A) Yalnız II B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

71.

Merve

Merve'nin söyledikleri aşağıda verilen haklardan hangisinin kapsamındadır?

A) Yaşama hakkı

B) Eğitim hakkı

C) Özel hayata saygı

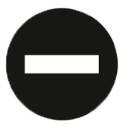
D) Vatandaş olma

72. Çocuk Hakları Sözleşmesine taraf devletlerden biri olan Türkiye'de, 2006 yılından itibaren "Akıllı İşaretler" uygulaması başlatılmıştır. Uygulamanın amacı olumsuz örnek olabilecek televizyon yayınlarından çocukları korumak, program seçiminin çocuğa uygun yapılmasını sağlamaktır.

Aşağıdaki akıllı işaretlerden hangisi çocuklar için uygun bir program yayınlanacağını gösterir?

A)

B)

C)

D)

73. Mesude öğretmen 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı nedeniyle yapılacak hazırlık ve çalışmalarla ilgili olarak öğrencilerinin istekleri doğrultusunda görev dağılımı yapmıştır.

Mesude öğretmen;

“Ali, sen sınıfı süslemek için bayrak getireceksin.
Tolga, senin görevin şiir okumak.
Aylin, sen okul korosu ile şarkı söyleyeceksin.
Zehra, sen de halk oyunları oynayacaksın.”

Buna göre tören için yapılacak hazırlıkların öğrenciler arasında paylaştırılmasının nedeni nedir?

A) Başarılarından dolayı öğrencileri ödüllendirmek istemesi

B) Öğretmenin öğrencilerini çok sevmesi

C) Çalışmalarını iş bölümü yaparak yürütmek istemesi

D) Sınıftaki tüm öğrencilere sorumluluk vermek istemesi

74. Bilinçsiz avlanma, küresel ısınma, kentleşme, tarımda ilaç kullanılması gibi birçok nedenlerle hayvan neslinin gelecekteki varlığı tehlikededir.

Yukarıda verilen metin olayların çok boyutluluğu açısından değerlendirildiğinde aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Bir olayın birden fazla sonucu vardır.

B) Aynı nedenler aynı sonucu ortaya çıkarır.

C) Olayların birden fazla nedeni olabilir.

D) Olayların tüm canlılara etkisi aynıdır.

75. Aşağıda günlük hayattan bazı olaylar verilmiştir.

I. Sınavdan 90 alan Özge sevinirken, 90 alan Sinem’in ağlaması,
II. Futbol maçında gol atan futbolcunun mutlu olması, golü kaçıran futbolcunun üzülmesi,
III. Hüseyin Bey ve Dilek Hanım'ın torunlarının ziyaretine sevinmesi,
IV. Çocuklarının okul birincisi olduğunu duyan anne babanın gurur duyması

Yukarıda verilen olaylardan hangisi insanların aynı olaya farklı tepkiler gösterebileceğine örnektir?

A) I B) II C) III D) IV

76. Toprak kirlenmesi hem havayı hem de suları kirleten maddeler tarafından meydana gelir. Örneğin, kükürtdioksit oranı yüksek olan bir atmosfer tabakasından geçen yağmur damlacıkları “asit yağışları” halinde toprağa düşer. Toprağa sızan bu asitli sular ağaç kökenlerini, toprak canlılarını zarara uğratır. Toprağı etkileyerek besin maddesi dengesini bozar, yer altı sularını içilmez hale getirir. Aynı şekilde çöp yığınlarından toprağa sızan sular, kirli sulama suları, gübre çözeltileri, radyoaktif maddeler ve uçucu küller toprağı kirletir.

Metinde toprak kirliliği ile ilgili;

I. Bir tek nedeni olmadığı,
II. Bir tek sonucu olduğu,
III. Çok boyutlu bir olay olduğu,
IV. Pek çok insanı etkilediği

ifadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

A) I ve II B) I ve III C) I, III ve IV D) II, III ve IV

77. Türkiye’de kış aylarında çığ olayına sebep olabilecek iklim koşulları ve dağlık alanlar mevcuttur. Dağlık alanların, Türkiye yüzölçümünün yaklaşık 1/3’ünü oluşturduğu bilgisini dikkate alacak olursak, çığ olayının meydana gelebileceği alanların ne kadar büyük olduğu anlaşılır. Türkiye’de çığlar, insan hayatlarını, yerleşim yerlerini, yolları, turistik tesisleri ve diğer bütün devlet yatırımlarını da tehdit etmektedir.

İnsan hayatlarını, yerleşim yerlerini, yolları, turistik tesisleri ve diğer bütün devlet yatırımlarını etkilemesi açısından değerlendirildiğinde metinde anlatılan çığ olayı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Engellenebilir.

B) Çok Boyutludur.

C) Tek bir sonucu vardır.

D) Herkes için olumludur.

78. Öğretmen; “Çevreye karşı sorumluluklarımız nelerdir?” diye soru soruyor ve öğrenciler soruyu aşağıdaki şekilde cevaplıyor.

TOPRAK: Çevremize çöp atmamalıyız.
POYRAZ: Küresel ısınma nedenleri arasında olduğu için deodorant kullanmamalıyız.
TUNA: Araba egzozlarına filtre takmalıyız.
BORA: Toplu taşıma kullanmak yerine her yere arabalarımızla gitmeliyiz.

Hangi öğrencinin verdiği cevap çevreye duyarlı bir kişinin yapmaması gereken bir davranıştır?

A) Toprak B) Poyraz C) Tuna D) Bora

79. Aşağıdaki tabloda kişilerin üstlenebileceği çeşitli roller verilmiştir.

Yaya	Hemşire	İşçi
Abla	Öğrenci	Büyükanne
Kulüp Başkanı	Dernek Üyesi	Şoför

Haklar, özgürlükler ve yaş faktörü dikkate alınarak 12 yaşında bir çocuğun sahip olabileceği roller sarı renge boyandığında tablonun görünümü aşağıdakilerden hangisi olur?

A)

Yaya (sarı)	Hemşire	Abla (sarı)
İşçi	Öğrenci (sarı)	Büyükanne
Kulüp Başkanı (sarı)	Dernek Üyesi (sarı)	Şoför

B)

Yaya (sarı)	Hemşire	Abla (sarı)
İşçi	Öğrenci (sarı)	Büyükanne
Kulüp Başkanı (sarı)	Dernek Üyesi	Şoför

C)

Yaya (sarı)	Hemşire	Abla (sarı)
İşçi (sarı)	Öğrenci (sarı)	Büyükanne
Kulüp Başkanı	Dernek Üyesi	Şoför

D)

Yaya (sarı)	Hemşire	Abla (sarı)
İşçi	Öğrenci (sarı)	Büyükanne
Kulüp Başkanı (sarı)	Dernek Üyesi	Şoför (sarı)

80. Sosyal Bilgiler öğretmeni öğrencilerinin katıldıkları gruplarda aldıkları rollerin gerektirdiği hak ve sorumluluklara uygun davranıp davranmadıklarını değerlendirebilmek için aşağıdaki formu doldurmalarını ister.

Sevgili öğrenciler, I. sütunda yer alan davranışları yapıyorsanız II. sütundaki yay ayraç içine evet anlamında ''E'', yapmıyorsanız hayır anlamında ''H'' yazınız.	
I	II
Sıramın üzerini karalarım.	( )
Yatağımı toplamadan evden çıkarım.	( )
Öğretmen zili çalmadan sınıfa girerim.	( )
Proje ödevlerimi büyüklerime yaptırırım.	( )
İstediğim dersten proje alırım.	( )

Aşağıdakilerden hangisi hak ve sorumluluklarına uygun davranan öğrencinin II. sütuna verdiği cevaplardır?

A)

II
(H)
(H)
(E)
(E)
(H)

B)

II
(E)
(H)
(E)
(H)
(E)

C)

II
(H)
(H)
(E)
(H)
(E)

D)

II
(H)
(E)
(E)
(E)
(H)

81. Aşağıdaki tabloda 11 yaşındaki Ali'nin rolleri, hakları ve sorumlulukları "Roller", "Haklar" ve "Sorumluluklar" başlıkları altında verilmiştir.

	ALİ'NİN ROLLERİ, HAKLARI VE SORUMLULUKLARI		
	ROLLER	**HAKLAR**	**SORUMLULUKLAR**
I	Kulüp üyesi	Kulüp başkanlığına aday olma	Kulüp toplantılarına katılma
II	Hasta	Doktorun yazdığı ilaçları kullanma	Sağlık hizmetlerinden yararlanma
III	Öğrenci	Okulda eğitim alma	Derse zamanında gelme
IV	Evlat	Ailesi tarafından bakılma	Dışarıya çıkarken ailesine haber verme

Tablonun kaç numaralı satırında yazılanlar başlığa uygun değildir?

A) I B) II C) III D) IV

82. İnsanların grup ve kurumlarda çeşitli rolleri vardır. Rollerin gerektirdiği davranışlarda bulunmaya **sorumluluk** denir. Toplumsal yaşamda sorumluklarımız neler olduğunu bilmek yeterli değildir. Önemli olan sorumlukları yerine getirmektir. Rollerin gerektirdiği davranışları gösteren kişilere ise **sorumluluk bilincine sahip** denir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerden hangisi sorumluluk bilincine sahip bir öğrenciye aittir?

A) Artık derse geç kalmamaya çalıştım.

B) Ödevimi teneffüste arkadaşımdan bakarak yaptım.

C) Sınava çalışmadığım için okula gitmedim.

D) Proje ödevimi zamanında teslim ettim.

83. Çocuk Hakları Sözleşmesinin 31. maddesinin bir bölümü aşağıda verilmiştir.

"Taraf Devletler, çocuğun kültürel ve sanatsal yaşama tam olarak katılma hakkını saygı duyarak tanırlar ve özendirirler ve çocuklar için, boş zamanı değerlendirmeye, dinlenmeye, sanata ve kültüre ilişkin (etkinlikler) konusunda uygun ve eşit fırsatların sağlanmasını teşvik ederler."

Aşağıdakilerden hangisi yukarıda verilen Çocuk Hakları Sözleşmesinin 31. maddesi kapsamında yapılan çalışmalar arasında gösterilemez?

A) Yerleşim yerlerinde parklar kurulması

B) Ders kitaplarının ücretsiz dağıtılması

C) Çocuklara müzelerin ücretsiz olması

D) Doğa ve deniz kampları düzenlenmesi

84. Geçtiğimiz günlerde parkta oyun oynayan 10 yaşındaki A.Ç. tanımadığı bir kişi tarafından kaçırılmaya çalışıldı. A.Ç.'nin imdat diyerek tüm gücüyle bağırmasıyla vatandaşlar parka yöneldi. Paniğe kapılıp kaçan zanlı, çocuk polisleri tarafından kısa sürede yakalandı.

Yukarıdaki haber çocuk hakları açısından değerlendirildiğinde;

I. Çocuğun kimliğinin adı ve soyadının ilk harfleriyle yazılması,

II. Çocuklara yönelik suçlarla ilgili emniyet biriminin olması,

III. Çocuğun yardım talebine vatandaşların duyarlılık göstermesi

uygulamalarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III D) I, II ve III

85. Aşağıda dede, nine ve çocuk arasında geçen bir konuşma verilmiştir.

Dede: Hafta sonu torunumu lunaparka götüreceğim.

Nine: Hayır! Ben onu sinemaya götüreceğim.

Çocuk: Neden hiç kimse bana sormuyor?

Dede ve nine (ikisi birden): Sen sus bakalım!

Yukarıda verilen konuşmada ihlal edilen çocuk hakkı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Boş zamanlarını değerlendirme

B) Kültürel faaliyetlerde bulunma

C) Kitle iletişim araçlarını kullanma

D) Düşünce ve ifade özgürlüğünü kullanma

CEVAP ANAHTARI

1. 4 ve 7'dir. 4 numara ile gösterilen Geometri, matematik, 7 numarada yer alan biyoloji ise fen bilimleri dersine aittir.
2. Etkin vatandaş hak, sorumluluk ve özgürlük kavramlarını bilen kendisi ve başkaları için bilinçli davranan, çevresine ve ülkesine faydalı işler yapan kişi demektir. "Başka insanların özgürlüklerini kısıtlar.", "Farklılıkları olan insanlara ayrımcı davranır." ve "Başka milletten olanı dışlar" örnekleri diğer insanlara zarar vermeyi içerdiği ve insan haklarına uygun bir davranış olmadığı için yanlış bir örnektir. Bu üç örneğe ait daire içlerine çarpı koyulmalıdır.
3. Sosyal Bilgiler dersinde tarih, coğrafya ve vatandaşlık bilgileri ile sosyal bilimlerin öğrenci seviyesine uygun olan konular öğrenilir. Kavram haritasında 1 numaradaki "Köklü sayıları öğreniriz." ifadesi matematik, 8 numaradaki "Hücrelerin yapısını öğreniriz." ifadesini Fen Bilimleri dersinde öğrenilir. Rakamları küçükten büyüğe yan yana yazdığımızda ise 18 olur. Murat'ın yaşı 18'dir.
4. 1. Y, 2. D, 3. Y, 4. D, 5. D
5. 1. Kültür, 2. Doğal, 3. Tarih, 4. Kanunlara, 5. Dilekçe
6.

	A	B
(B)	Ülkemizde seçimlerin önemini öğreniriz.	A. Hukuk
(E)	Geçmişten günümüze ulaşan geleneklerimiz, örf ve adetlerimizi öğreniriz.	B. Demokrasi
(D)	Ülkemizde yapılan tarım, hayvancılık, sanayi, ticaret gibi faaliyetler hakkında bilgi ediniriz.	C. Atatürkçülük
(A)	Bir sorunla karşılaştığımızda sorunu kanunlara uygun çözmemiz gerektiğini öğreniriz.	D. Ekonomi
(C)	Ülkemizin kurtuluşu için Gazi M. Kemal'in ve silah arkadaşlarının neler yaptığını öğreniriz.	E. Kültür

7. Müzik dinleme ve eğlenme özgürlüğümüz vardır. Bilinçli bir vatandaş olarak özgürlüklerimizi başkalarına rahatsızlık vermeden kullanmalıyız. Saat 00.00'dan sonra çevreye rahatsızlık verecek şekilde müzik dinlemek resmî ceza gerektiren bir davranıştır.
8. Hayatta karşılaştığımız sorunları çözerken kanunlara uyarak çözüm üretmeliyiz. Ayşe'nin babası komşularını uyarmasına rağmen gürültü yaptıkları için polisi aramalıdır. Komşuların müzik dinleme, eğlenme hakları vardır ancak bunu başka insanları rahatsız etmeden yapabilirler. Bu sebeple Ayşe'nin babası durumu kolluk kuvvetlerine bildirip kanunları ihlal ettikleri için ceza almalarını sağlayabilir.
9. Cumhuriyet yönetiminin devam edebilmesi için demokrasiye sahip çıkmalıyız. Bunun için de etkin bir vatandaş olarak yapılan seçimlerde oy hakkımızı kullanmalı, bizden farklı düşünen insanlara da saygılı olmalıyız. Toplumda demokrasi gereği herkes farklı düşünme özgürlüğüne sahiptir. Bu sebeple kendimizle aynı düşünceye sahip olmayan insanları dışlamamalıyız. Cumhuriyeti korumak için ayrıca demokrasiyi hayatımızın her alanında yaşamalı ve demokrasi kurallarına dikkat etmeliyiz. Seçimlerde eğer yeterli yetkinliğe sahip isek de seçilme hakkımızı da kullanmalıyız.
10. Tüketici hakları her vatandaşın sahip olduğu haklardandır. Eğer aldığımız bir hizmet, mal, ürün vs. bozuk, kalitesiz, bize söylenen veya satın aldığımız parayı hak etmeyen bir ürün ise bu konuda ilgili yerlere müracaat edebiliriz. Bu olayda Burak babasına otel yönetimi ile görüşmesini söyleyebilir. Eğer çözüm üretmezler ve hatalarını telafi etmezler ise yetkili kurumlara dilekçe ve şikâyet hakkı kapsamında başvurup paralarının iadesini talep edebilirler.
11. Etkin vatandaş, ülkesinin karşılaştığı doğal afet, savaş, salgın hastalık vb. kötü olaylarda ülkesi ve milleti için elinden geleni yapmaya hazırdır. Yardım için resmî kurumların ilk yardım ve kurtarma

çalışmalarına bilgili, tecrübeli olanlar gönüllü olarak katılabilir. Bu konuda tecrübe ve bilgisi olmayanlar ise resmî kurum veya yetkili sivil toplum kuruluşlarına bağış yapabilir. Yine o bölgedeki insanlar için valilikten izin alarak yardım kampanyaları düzenleyebilir ya da kampanyalarda gönüllü olabilir. Bu tarz olaylarda etkin bir vatandaş asla umursamaz kalamaz. Ülkesi ve milleti yararına yapılacak çalışmalara katılır. İnsanların hak ve özgürlüklerini gözetir.

12. Ülke ve milleti için faydalı işler yapmak, hayvanları korumak, tarihi ve doğal güzelliklere sahip çıkmak, insan haklarını korumak ve sorumluklarımızı yerine getirmek, kendimizin ve tüm insanların özgürlüklerine sahip çıkmak.
13. Sosyal Bilgiler
14. Vergi
15. Türkiye Cumhuriyeti bayrağı
16. 1. Y, 2. Y, 3. D, 4. D, 5. D
17. 1.olay, 2. çok boyutluluk, 3. Olumsuz
18. Olayın nedenleri nelerdir? Kar yağışı, kartopu oynamak isteği, kapının önündeki buzlanma,
    Olayın sonuçları nelerdir? Arkadaşlarımın ve arkadaşımın annesinin telaşlanması, hemen hastaneye götürüp annemi araması, gruptaki sorumluluğumu yerine getirememem,
    Olaydan kimler etkilenmiştir? Arkadaşımın annesi, ailem, arkadaşlarım, hastane doktoru,
    Olayın insanlar üzerinde etkileri nelerdir? Ayağımın burkulması, yürümede zorlanma, bir hafta okula gidememem, sunumu arkadaşlarımın hazırlaması, ailemin endişelenmesi
19. 1. Su kirliliği nedir?
    2. Su kirliliğinin nedenleri nelerdir?
    3. Su kirliliğinden kimler etkilenir?
    4. Su kirliliğinin sonuçları nelerdir?
20. 1. Doğal afet (heyelan), 2. Ev sahiplerini, çevrede bulunanları, kurtarma ekibini. 3. Eğimli yamaçta, yamacın bir bölümün kayması.
21. Olay → Orman yangını
    Olayın sebebi → İnsanlar
    Olayın etkilenenleri → Ağaçlar, hayvanlar
    Olayın sonuçları → Ormanlar, zarar
22. Çok boyutlu olduğunu.
23. Toplumu oluşturan ve kendine has özellikleri olan her insan bir bireydir. Bireyler olmadan toplum kavramından söz edilemez. Bireylerden oluşan toplum ise insanların bütünlük halinde yaşayabilmesini ve varlıklarını sürdürmelerini sağlar.
24. İnsan toplum halinde yaşayan bir varlıktır. Bu nedenle yaşamın devam edebilmesi ve ihtiyaçlarımızın karşılanması için kişiler üzerlerine düşen sorumlulukları yerine getirmek zorundadır. Kişilerin sorumluluklarını yerine getirmemesi durumunda toplumsal düzen bozulur. Kargaşalar ortaya çıkar. Düzensizlik oluşur.
25. Gruplarda sürekliliğin olabilmesi için üyelerin grup kurallarına uymaları, birbirlerine saygı göstermeleri gerekir. Grup üyeleri ortak bir amaç etrafında toplanmış olmalıdır. Kişiler grup içinde üstlendikleri rollerin gerekliliklerine dikkat etmelidir.
26. Sorumluluk bireyin yaptığı davranışın sonuçlarını üstlenmesidir. Bireyler toplumda ve aile içinde üzerlerine düşen sorumlulukları yerine getirmelidirler. Evimizi temiz tutmak, düzenli olmak, ev işlerini yaparken büyüklerimize yardımcı olmak aile içindeki sorumluluklarımızdan bazılarıdır. Bu sorumluluklarımızı yerine getirerek aile içinde ve toplumda sevgi ve saygı kavramlarının gelişmesi sağlanır.
27. Grup ikiden çok kişiden oluşan ve belirli bir amacı olan topluluktur. Yasalara bağlı değildir. Kurum ise yasalara bağlı olan resmi nitelik taşıyan organlardır.
28. Sosyalleşme kişinin kendi yaşadığı toplum tarafından kabul edilir bir biçimde davranmayı öğrenme sürecidir. Sosyalleşme süreci içinde çocuk aile, okul, toplumsal çevre ve kitle iletişim araçları ile toplumsal sürece katılır. Kişi sosyalleşme sürecinde içinde yaşadığı toplumu tanımalıdır.
29. 1. Kamu kurumu, 2. Birey, 3. Grup, 4. Hak, 5. Sorumluluk
30. Sorumluluk, sorumluluk, hak, sorumluluk, hak, sorumluluk, sorumluluk, sorumluluk, hak, hak

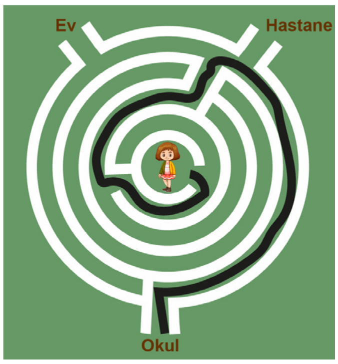
31. 1. Komşularının evlerinde sessizlik hakkı, 2. okul eşyalarımıza zarar vermemek, 3. askere gitmek
32. Okul, okul, devlet, devlet, aile, devlet
33. Çocuk Hakları Sözleşmesinin yürürlüğe girmesi ile her çocuğun birer birey olarak başta yaşam hakkı olmak üzere eğitim, sağlık gibi hakları güvence altına alınmış ve kanunlar tarafından korunmuştur.
34. Hak: insanlara yasalar ve anlaşmalar tarafından tanınan yetkilerdir. Sorumluluk: Kişinin kendi davranışlarını ve olayların sonuçlarını üstlenmesidir. Sorumluluklarımızı yerine getirmezsek toplumsal düzen bozulur kişiler arasındaki ilişkiler sekteye uğrar.
35.

A SÜTUNU		B SÜTUNU
(E)	On binlerce bebeğe aileleri aşı yaptırmıyor.	A. Barınma
(A)	Dünya genelinde milyonlarca çocuk sokaklarda yaşıyor.	B. Beslenme
(D)	UNİCEF verilerine göre ilköğretim çağındaki 50 milyondan fazla çocuk okula gitmiyor.	C. Çalıştırılmama
(B)	Her 15 saniyede 1 çocuk gıda alamadığı için hayatını kaybediyor.	D. Eğitim
(C)	Pek çok çocuk para kazanmak için sokaklarda mendil satıyor.	E. Sağlık

36. 2, 4, 5 ve 6 numaralı afişler bagajda olmalıdır.
37. 1 ve 3 numaralı afişler bagajda olmamalıdır. 18 yaşına kadar olan herkes çocuktur ve hakları vardır. Grev çalışanların hakkıdır. Oysa çocukların çalışmama hakkı vardır.
38. 1. D, 2.Y, 3. Y, 4. D, 5. Y, 6. D
39.

YAŞAMA HAKKI	ÇOCUK HAKLARIYLA İLGİLİ YAPILAN ÇALIŞMALAR	GELİŞME HAKKI
+	Temiz içme suyu sağlama	
	Okullar açma	+
	Sanatsal yeteneklerini destekleme	+
+	Ücretsiz sağlık hizmeti verme	
+	Yeterli gıda almalarını sağlama	
	Sportif faaliyetleri için tesisler açma	+
+	Tehlikeli çevreden uzak tutma	

40. 1.Çocuk Hakları Sözleşmesi, 2.UNICEF, 3.Düşünce ve ifade özgürlüğü, 4. Sağlık hakkının ihlali
41. Yaşama hakkı, sağlık hakkı, ana-baba tarafından bakılma hakkı, beslenme hakkı, barınma hakkı
42. Çocukların sağlık hakkı ve eğitim hakkı güvence altına alınmıştır. Verilen durumda hasta olan çocuklar sağlık haklarını kullanırken eğitim hakkından mahrum bırakılmamasını sağlar. Çocukların haklarından yararlanması açısından olumlu bir uygulamadır. Bu durum çocukların gündelik hayattan kopmaması açısından da önemlidir.
43. 1. Sağlık, 2. Barınma, 3. Eşitlik, 4. Oyun, 5. Yüz seksen üç
44. Kimsesiz çocukların sevgi evleri adı verilen konutlarda devletin koruması altına alınması,
Devlet okullarında eğitimin ücretsiz olması,
Çocuklara aşı kampanyalarının yapılması,
İstismar edilen çocukların koruma altına alınması,
Çocuklarını okula göndermeyen ailelere yaptırım uygulanması,
Durumu olmayan ailelerde çocukların 18 yaşına kadar sağlık hizmetlerinin ücretsiz olması vb.
45.

46. 1. Sağlık, 2. UNICEF, 3. Yaşama, 4. Birleşmiş Milletler, 5. Eğitim

47.

48. C
49. C
50. D
51. B
52. D
53. D
54. D
55. C
56. B
57. D
58. A
59. B
60. D
61. B
62. C
63. A
64. D
65. B
66. D
67. B
68. C
69. B
70. D
71. C
72. A
73. C
74. C
75. A
76. C
77. B
78. D
79. B
80. C
81. B
82. D
83. B
84. D
85. D

meb.gov.tr